GAZETA TRANSILVANIEI.

Redacţiunea şi administraţiunea: Braşovŭ, piaţa mare Nr. 22. „Gazeta" iese Mercurea, Vinerea şi Duminecea.
Preţulŭ abonamentului: Pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Ţerĭ esterne pe şése lunĭ 14 fr., pe anŭ 28 francĭ.

Anulŭ XLVII.

Sĕ prenumeră: la poştele c. şi r. şi pe la dd. corespondenţĭ.
Anunciurile: una serie garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiăcare publicare. — Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 16. Mercurĭ 8 (20) Februariu **1884.**

Braşovŭ 8 Februariu st. v.

Totdéuna ne-amŭ bucuratŭ, de câte orĭ ni s'a datŭ ocasiune de a înregistrá câte unŭ semnŭ de viéţă alŭ comitetului electoralŭ permanentŭ, alesŭ de conferinţa nóstră generală electorală din 1881. Amŭ aşteptatŭ sĕ-i audimŭ glasulŭ şi cu ocasiunea alegerilorŭ municipale din urmă, amŭ doritŭ se'lŭ vedemŭ dândŭ o direcţiune óre-care alegĕtorilorŭ românĭ din judeţe, ca procederea lorŭ sĕ fie uniformă şi pe deplinŭ corespundĕtóre situaţiunei nóstre, însĕ acésta aşteptare şi dorinţă nu s'a împlinitŭ.

De astădată comitetulŭ electoralŭ permanentŭ a adresatŭ la timpŭ unŭ apelŭ bine motivatŭ cătră diferiţĭ fruntaşĭ românĭ de prin judeţe, carĭ aderéză la programa de acţiune stabilită de cătră conferenţă din 1881, cu provocarea, de a se uní şi de a conlucrá pentru organisarea partidei naţionale române după chipulŭ, cum se organiséză şi celelalte partide politice din ţéra.

Ceea ce cere comitetulŭ în apelulŭ de mai la vale este o condiţiune fără de care alegĕtorii noştri, puţinĭ câţĭ sunt în urma nedreptei legĭ electorale, nu potŭ se representeze interesele naţionale ale poporului românŭ. Organisarea partidei naţionale amŭ cerut'o şi o ceremŭ si noi mereŭ şi dorinţa nóstră cea mai fierbinte este, ca fiecare Românŭ bine sĕmţitorŭ sĕ înţelégă, că datoria lui este de a conlucra din tóte puterile sale şi cu tótă sinceritatea la opera organisărei alegĕtorilorŭ românĭ prin judeţe.

Cei 153 de membri ai conferinţei nóstre din 1881 nu trebue se uite, că au luatŭ angajamentŭ solemnelŭ în faţa naţiunei, că vorŭ lucrá cu tóte puterile şi cu tóte mijlócele legale spre a promová causa naţională conformŭ programei de acţiune, ce-au stabilit'o în acea conferenţă. Nu scimŭ décă s'a trămisŭ apelulŭ tuturorŭ dintre membrii conferenţei trecute, dér în orĭ-ce casŭ credemŭ, că a lorŭ datoriă este de a veghiá ca alegĕtorii noştrĭ se nu fie seduşĭ şi amăgiţĭ de contrarĭ.

Despre unŭ lucru trebue se fimŭ în clarŭ. De astădată se tracteză de aceea, ca alegĕtorii românĭ se iea o posiţiune câtŭ mai démă şi impuitóre faţă de viitórele alegerĭ dietale, ear câtŭ pentru opera organisărei partidei naţionale în sensulŭ adeveratŭ alŭ cuvĕntului, ea nu póte fi sevĕrşită în câteva lunĭ, ci ea recere multe lupte, multă muncă şi multŭ timpŭ. Chiar şi acolo unde domnesce deplina libertate, organisarea partidelorŭ sĕ sevĕrşesce încetŭ şi cu marĭ greutăţĭ.

Sperămŭ, că toţĭ Românii binesĕmţitorĭ din Transilvania şi Ungaria vorŭ conveni în aceea, că în faţa primejdiei a uneltirilorŭ duşmane ei trebue sĕ se grupeze eu toţii în giurulŭ stégului limbei şi alŭ naţionalităţii române şi se nu lase ca flacăra certei şi a desbinărei sĕ se aprindă în sînulŭ naţiunei române, spre a ei perire!

Dela comitetulŭ electoralŭ permanentŭ alŭ partidei naţionale române.

Stim. Domnŭ . . . în . . .

Apropiindu-se timpulŭ, în care prin nóue alegerĭ de deputaţĭ dietalĭ sĕ dă civilorŭ statului ocasiune a-şĭ esprimá verdictulŭ asupra situaţiunei politice din ţéră, partida naţională română are şi de astădată cele mai temeinice motive de a se consolidá de nou, de a aduná şi conduce sub drapelulŭ sĕu pre toţĭ alegĕtorii românĭ, carĭ se intereséză în modŭ sincerŭ şi loialŭ de binele patriei şi de sórtea naţiunei lorŭ.

Păşirea resolută şi solidară a partidei la anulŭ 1881 a contribuitŭ multŭ la aceea, ca cestiunea Românilorŭ din patria nóstră sĕ afle apreciare în cercurĭ mai largĭ ca mai înainte, ceeace în sine e impulsŭ destulŭ de ponderosŭ spre a lucrá mai departe pentru apĕrarea intereselorŭ nóstre naţionale.

Dreptŭ aceea e o sântă datorinţă patriotică pentru fie-care membru alŭ partidei de a se folosí de tóte mijlócele legale ca celŭ mai fundamentalŭ dreptŭ politicŭ, dreptulŭ de alegere, se nu se esploateze în detrimentulŭ nostru, folosindu-se chiar voturile alegĕtorilorŭ noştri spre înmulţirea numĕrului celorŭ mai aprigĭ contrarĭ ai intereselorŭ nóstre vitale, carĭ sunt identice cu interesele binepricepute ale patriei.

Mânecândŭ din aceste puncte de vedere, subscrisulŭ comitetŭ electoralŭ permanentŭ, află de necesitate imperativă, ca aderenţii partidei naţionale române sĕ se organiseze precum se organiséză şi celelalte partide politice din patriă.

Spre acestŭ scopŭ recomândămŭ, ca în fiecare municipiu, la loculŭ celŭ mai potrivitŭ, sĕ se ţină conferinţe electorale, în carĭ aderenţii partidei naţionale sĕ se constitue, alegêndu-şĭ câte unŭ comitetŭ centralŭ, care sĕ conducă mişcările electorale în tóte cercurile din municipiu, şi subcomitete cercuale pentru fie-care cercŭ electoralŭ, carĭ se efeptuéscă dispositiunile comitetului centralŭ.

Recomândămŭ mai departe tuturorŭ membrilorŭ partidei, ca nicĭ într'o privinţă sĕ nu se angajeze cu nimene, pănă cândŭ vorŭ cunósce conclusele conferinţei generale electorale, carea se va ţiné la timpulŭ sĕu.

Spre luarea mĕsurilorŭ necesare pentru organisarea partidei, în comitatulŭ . . . ne permitemŭ a Vĕ rugá pe p. t. Domniavóstră, rugându-vĕ şi în specialŭ a ne împărtăşi cu posibilă urginţă: numĕrulŭ esactŭ alŭ alegĕtorilorŭ românĭ şi a celorŭ neromânĭ din singuraticele cercurĭ electorale aparţinĕtóre acelui comitatŭ, apoi numele şi locuinţa cu posta ultimă a preşedinţilorŭ comitetului centralŭ şi a subcomitelorŭ cercuale, ce se vorŭ alege.

Fiindŭ fórte verosimilŭ, că alegerile dietale vorŭ urmá de astădată mai curêndŭ ca de alte orĭ, urginţa organisărei şi respective a constituirilorŭ mai susŭ indigitate e de sine evidentă; dreptŭ aceea ne luămŭ voia a Vĕ rugá, ca decumva p. t. Domniavóstră a-ţĭ fi împedecatŭ a primí acéstă sarcină, sĕ binevoiţĭ a ne încunosciinţă despre acésta în terminŭ de 8 dile dela primire, recomândându-ne totodată altă persónă aptă de a conduce organisarea partidei.

Primiţĭ espresiunea distinsei nóstre stime.

Sibiiu, 10 Februariu st. n. 1884.

Comitetulŭ electoralŭ permanentŭ alŭ partidei naţionale române.

Cronica evenemintelorŭ politice.

După informaţiunile „Postei", regimentulŭ 11 de Galaţi va fi concentratŭ şi trimesŭ pe frontiera Prutului pentru formarea cordonului sanitarŭ, cu care fusese pênă acum însărcinatŭ regimentulŭ 6 de liniă garnisonatŭ în Galaţi. Pe lângă regimentulŭ 11 va fi alăturată şi o parte din regimentulŭ 32 din Brăila. — Acelaşi diarŭ spune, că s'a datŭ ordinŭ ca bastimentulŭ „Stefanŭ-celŭ-Mare", canonierele „Griviţa", „România", „Alexandru celŭ Bunŭ", ce au iernatŭ în portulŭ Măcinŭ, sĕ vie în Galaţi. Asemenea şi briculŭ Mircea, ce se află în portulŭ Sulina, precum şi şalupele Fulgerulŭ", „Rahova", „Smârdanŭ," „Opanezŭ," „Veghetorulŭ", „Sentinela", „Poteraşulŭ", „Rîndunica", „Lebăda" şi torpilele „Vulturulŭ" şi „Şoimulŭ" vorŭ venĭ în portulŭ Galaţi.

Ministrulŭ instrucţiunei publice din Bucurescĭ a adresatŭ o circulară, prin care pune în vederea membrilorŭ corpului didacticu, carĭ au anii de serviciu ceruţĭ de legea asupra gradaţiunei că, pentru a se bucurá de beneficiile acestei legĭ, trebue sĕ trimită la ministerŭ operele şi memoriile ce-le-au scrisŭ până acuma.

Vre-o 900 de cetăţenĭ din Ploescĭ au adresatŭ corpurilorŭ legiuitóre şi dluĭ preşedinte alŭ consiliului de ministri o protestare în contra împrumutului de $2\frac{1}{2}$ milióne de lei votatŭ de consiliulŭ comunalŭ de acolo, pe care o întroducŭ aşa: „Sub-semnaţii, cetăţenĭ ploeşcenĭ: proprietarĭ, comercianţĭ, industriaşĭ şi de alte profesiuni, vĕdêndŭ nenorocita sórte, ce se pregătesce acestui oraşŭ de actualii membri ai Consiliului comunalŭ, prin votarea facerii unui împrumutŭ de 2.500,000 lei, sub cuvêntŭ de „înfrumuseţărĭ publice", cum şi prin înfiinţarea unorŭ nouĕ taxe şi îndoirea celorŭ esistente ale acciselorŭ, pentru ca sĕ acopere anuităţile acelui împrumutŭ, într'unŭ termenŭ de 25 anĭ, amŭ protestatŭ şi contestatŭ, conformŭ legii, la consiliulŭ comunalŭ, contra acestorŭ proiecte, espuindŭ şi motivele; dér fiindŭ că, consiliulŭ, compusŭ din persóne carĭ nu au cunoscinţă de ceea-ce contribue la păstrarea prosperităţii unui oraşŭ comercialŭ şi industrialŭ ca alŭ nostru, ne-a respinsŭ contestaţiunea, suntemŭ siliţĭ sĕ apelămŭ la indulgenţa domnielorŭ vóstre ş. c. l."

Cestiunea privilegielorŭ patriarchatului — spune o corespondenţă a diarului „Débats" — este totŭ neresolvată. Pórta nu vrea sĕ reviă asupra hotărîrii sale şi patriarchulŭ îşĭ mănţine demisia. Acesta e susţinutŭ de opinia publică; petiţiunĭ nenumĕrate vinŭ din tóte provinciile, şi tóte îlŭ sfătuescŭ sĕ stăruiéscă. Sâmbăta trecută ambele consilii ale patriarchatului s'au adunatŭ şi s'a emisŭ următórea sumară şi energică hotărire:

„Programa bisericei fiindŭ esprimată limpede în Memorandulŭ patriarchalŭ şi în procesele verbale ale celorŭ douĕ sfaturĭ, adunarea nu va puté privi ca neesistente raţiunile, ce au motivatŭ demisia Prea Sântului Părinte şi Patriarchŭ Ecumenicŭ Ióchim III decâtă cândŭ I. P. S. S. ar puté sĕ se sue pe tronulŭ sĕu patriarchalŭ cu condiţiunea-i nemodificată.

Comunitatea ortodocsă e iritată. Serbările nu s'au pututŭ petrece cu obicinuita lorŭ pompă fiindŭ-că, tóte fiindŭ pe tapetŭ, episcopii şi archiepiscopii nu mai slujescŭ. Ortodoxii de acolo nu sunt de o evlaviă adêncă, dér nu le place sĕ fie superaţĭ în eserciţiulŭ cultului lorŭ.

A apărutŭ de curêndŭ la Berlinŭ o carte întitulată: Bismarck, duoi-spre-diece anĭ de politică germană, care povestesce nisce lucrurĭ neaşteptate, póte, pentru mulţĭ, dér care totuşĭ nu trebue sĕ surprindă pe aceia, carĭ au urmatŭ cu băgare de sémă purtarea d-lui de Bismarck, de vr'o 13 anĭ. După acéstă carte, spune „l'Italie" marele cancelarŭ, imediatŭ după încheiarea alianţei austro-germane, în 1879, ar fi făcutŭ d-lui Saint-Vallier, ambasadorului Franciei la Berlinŭ, nisce propunerĭ pentru a pune capĕtŭ antagonismului franco-germanŭ. După aceste Francia avea sĕ între în alianţa puterilorŭ centrale, şi programa comună eră sĕ cuprindă lichidarea cestiunii orientale. înlăturândŭ pe Anglia şi pe Rusia

dela succesiunea turcéscă în folosulŭ Franciei, Germaniei și Austriei. In spiritulŭ d-lui de Bicmarck, cestiunea Alsației-Lotaringiei trebuiá se pară neînsemnată față cu aceste interesse imense, după carĭ Germania trebuiea se se încerce a cicatrisá rana Franciei. — Cartea adauge, că Francia, prin organulŭ d-lui de Saint-Vallier. n'a respunsŭ la aceste propunerĭ, nicĭ printr'o primire, nicĭ printr'unŭ refusŭ; guvernulŭ francesŭ a declaratŭ, că mai ântâiŭ e datoria sa de a-șĭ adunâ puterile înainte de a se otărí se jóce unŭ rolŭ în politica esterióră. E fórte probabilŭ, că aceste informațiunĭ sunt esacte, visulŭ d-lui de Bismarck dela 1871 fiindŭ de a ajunge la o înțelegere amicală cu Francia pentru a înlăturá unŭ resboiŭ, care póte se se întêmple. — In acestŭ proiectŭ alŭ marelui cancelarŭ, se esprimă unulŭ din procedurile sale, carĭ consistă întru a oferí altuia ceea ce nu-i aparține, pentru a isbutí se dobêndéscă séu se păstreze ceea ce elŭ însușĭ posede. Astfelŭ elŭ a oferitŭ mai ântâiŭ în 1864 o bucată din Danemarca Ausiriei și mai târdiŭ Belgia Franciei. In virtutea acelorașĭ principii elŭ a datŭ Austriei, Bosnia și Erțegovina și-i va dá mâne, décă va puté Contantinopolulŭ, care nu este alŭ séu, pentru a asigurá într'unŭ modŭ definitivŭ preponderanța sa în centrulŭ Europei.

De unŭ timpŭ încóce se observă o viuă comunicare între Petersburg și *Friedrichsruhe*. Acum se află plenipotențiarulŭ militarŭ, principele *Dolgoruki*, la principele Bismarck. Ce firŭ se țese carăsi? —

Monitorulŭ oficialŭ din *Bulgaria* publică decretulŭ semnatŭ de principele Alexandru și contra-semnatŭ de primulŭ ministru Zankov, prin care principele Cantacuzen, generalŭ în statulŭ-majorŭ alŭ armatei rusesci, conformŭ art. 152 din constituțiune și art. 1. din convențiunea militară ruso-bulgară, este trecutŭ în armata bulgară și numitŭ ministru de resboiŭ. Generalulŭ principe Cantacuzen a sositŭ în Sofia la 9 l. c.

Anglia, care posede în *Asia* astădĭ teritorii fórte marĭ, mai cu sémă în India, urmăresce cu oshĭ de Argus toțĭ pașii ce-i face Russia în Asia. *Anglia* mai anii trecuțĭ totŭ din causa rivalitășii cu Rusia a purtatŭ resboiŭ cu Afganii, pentru ca se nu cadă Afganistanulŭ sub protecțiunea Rusiei și prin aceea Rusia se se facă vecină Indiilorŭ, unde au Anglesii peste 200 milióne de supușĭ. Acuma de câtva timpŭ a totŭ âmblatŭ Russia se anexeze *Mervulŭ* la împeriulŭ rusescŭ. După multe frămêntărĭ în cele din urmă totușĭ și-a realisatŭ Rusia planulŭ seu de a anecsá. Mervulŭ, despre care oficiosulŭ jurnalŭ din Petersburg constată ăstădĭ cu placere, că după manifestațiunile diarului „Times“ opiniunea Angliei cu privire la Mervŭ s'a abătutŭ dela prejudețele anterióre, că fóia anglesă, și-a datŭ consêmțementulŭ sêu la acuisițiunile cele nouĕ teritoriale ale Rusiei în Asia centrală. Din articululŭ diarului de Petersburg sĕ póte deduce și aceea, că *Rusia* a făcutŭ procesŭ scurtŭ cu *Persia* și că a declaratŭ valea Atrecului, prin care merge legătura Ascadului cu Mervulŭ, ca teritoriu nepersianŭ și apoi l'a anectatŭ. Asigurarea ce-o dă guvernulŭ rusescŭ, că nu va ocupá nicĭodată teritoriuiŭ Serac, care se află între Mervŭ și Afganistanŭ, nu va luá-o nicĭ chiarŭ Gladstone în seriosŭ, căcĭ tocmai acea promisiune a făcut'o Rusia de mai multe orĭ cu privire la Mervŭ și chiarŭ după anecsarea Ascabadului. De cumva Rușii deocamdată se vorŭ oprí în Mervŭ ar puté de acolo se ajunga la Heratŭ în în 15 dile, pe cândŭ trupelorŭ anglesescĭ din Cueta le-ar trebuí celŭ puținŭ 40 de dile până sĕ ajungă acolo.

Desorganisarea armatei *Chedivului* pare a fi completă. Mahdiulŭ din Sudan a devenitŭ spaima Egiptenilorŭ, cari nu se prea ambiționéză de a dá lumei dovedĭ de vitejiă. Dovédă e petițiunea ce a adresat'o unŭ detașamentŭ de soldațĭ egipteni Chedivului rugândulŭ se nu mai tramită trupe egiptene în Sudan și se dea drumulŭ oficerilorŭ anglesĭ din armata egipténă. Se asigură că petenții au fost pușĭ toțĭ la umbră.

Afacerea „milei impĕrătescĭ“.

Organulŭ Nr. 2 alŭ consorțiului frățietății „Telegraful Român“ din Sibiiu respunde în numerulŭ sĕu dela 4 (16) Februariu a. c. la articlulŭ fóiei nóstre din nr. 13 ce pórtă titula de mai susŭ, următórele:

„Gazeta Transilvaniei“ publicà mai alaltăeri în fruntea Nrului sĕu 13 pe o pagină întrégă multe verdi-uscate sub titlulu „*Afacerea milei împĕrătesci*.“ Este lucru prenaturalŭ, că „Gazeta“ și astădată sĕ isbéscă în „Telegrafulŭ Românŭ“; dér o face acésta într'unŭ modŭ fórte prostŭ, în câtŭ cetitoriulŭ nepreocupatŭ trebue sĕ afle îndată, că tóte resónele „Gazetei“ nu sunt altă, de câtŭ espresiunea nouă a unei ure învechite și atacurĭ personale fără nicĭ o basă, la carĭ însĕ pré bine se pricepe „Gazeta.“ De astădată nu-i place „Gazetei“ de „Telegrafulŭ Românŭ“, pentru că noi reflectândŭ într'o notiță a nóstră la unŭ normativŭ nou ministerialŭ privitoriu la împărțirea ajutoriului de statŭ, ne-amŭ sciutŭ moderá indignațiunea și am disŭ „*sĕ așteptămŭ vocea bisericii*.“ După logica „Gazetei“ „Tel. Rom.“ trebuia numai de câtŭ sĕ taie predinaintea autorităților competente bisericescĭ și sĕ bombardeze după gustulŭ „Gazetei“ pre ministeriulŭ din Budapesta, pentru „teribilulŭ planŭ de a distruge organismulŭ bisericii autonóme române greco-orientale“. Noi însĕ lăsămŭ voinicósei „Gazete“ sĕ facă ca astfelŭ de bravure, și în cestiunea acésta gravă și chiar delicată, **așteptămŭ și mai departe vocea bisericii,** singură competentă a constatá gravaminele sale și a le căutá lecuire. Una o scimŭ deja de sigurŭ: scimŭ, că biserica interesată în acéstă cestiune, se ocupă de ea cu totă seriositatea, și totŭ pĕcatulŭ ei este póte numai acela, că nu cere sfatŭ dela „Gazeta“. Dealtmintrea publiculŭ nostru cunoscêndŭ din totŭ trecutulŭ „Gazetei“ chiar și de pe vremea cândŭ erá în viață marele archiereu Andreiu, interesarea cea mare a numitei foi pentru biserica nóstră ortodocsă, durerile și dorințele ei față de acéstă biserică, va sci judecá pré bine valórea întregului articulŭ din „Gazeta“ și în specialŭ a apelului, ce-lŭ face ea sinódelorŭ nóstre parochiale și protobresbiterale. Dumnedeu sĕ ne feréscă biserica de amicĭ bunĭ, cum este „Gazeta“, apoi de dușmanii declarațĭ dóră ne vomŭ sci apera!

Acesta este respunsulŭ „Telegrafului“. Constatămŭ maį ântâiŭ, că acéstă fóiă evită și de astădată a întrá în meritulŭ cestiunei atâtŭ de importante și seriόse și nu vorbesce la obiectŭ, voindŭ a îmbetá cu apă rece pe cetitorii sei. „Telegrafulŭ“ de adĭ se sêmte vinovatŭ și neputêndu-se justificá înaintea opiniunei publice comite erórea de a întrebuințá unŭ limbagiŭ pasionatŭ și neurbanŭ, ne arată, că scriitorulŭ cetesce cu multă atențiune diaristica jidano-maghiară, care esceléză în acestŭ limbagiŭ. „Telegr. Rom.“ dice, că în articlulŭ nostru elŭ a aflatŭ „espresiunea unei ure invechite“ și atacurĭ personale fără de nicĭ o basă.“ Desfidemŭ pe orĭ și ce omŭ cu mintea sănătósă și nepreocupatŭ se ne arate unŭ singurŭ cuvêntu séu o singură espresiune în numitulŭ articulŭ, care se justifice acusarea „Tel. Rom.“ Déca din articlulŭ nostru vorbesce ura și reutatea, de ce nu'lŭ reproduce „Tel. Rom.“, ca se ne nimicéscă înaintea cetitorilorŭ sei? Nu-i dă mâna însе „Telegrafului“ de a reproduce articlulŭ nostru, în care se arată, pe basa protocólelorŭ Sinódelorŭ, că biserica s'a pronunțatŭ de repețite-orĭ în cestiunea ajutorului de statŭ și a cerutŭ se mérgă o deputațiă la Maj. S'a, dér vocea ei a resunatŭ în pustiă.

„Tel. Rom.“ printr'o întorsătură, care are ăerulŭ de a citá, ca renumitulŭ profesorŭ de magiă Donato, fantome din trecutŭ. se încércă a pune la îndoiélă durerile și dorințele nóstre pentru prosperarea bisericei, dér nu observă câtŭ de mare interesŭ și câtŭ de mare durere documentéză elŭ („Tel. Rom.“) însușĭ pentru biserică, cândŭ califică de *verdi-uscate* decisiunile sinódelorŭ dela 1877, 1878 și 1879 privitóre la afacerea „milei împerătescĭ“, pe care le-amŭ înșiratŭ în colónele paginei ântâiŭ a numerului nostru 13 din anulŭ curentŭ.

„Telegrafulŭ“ din Sibiiu a căpĕtatŭ mare poftă de a reîmprospetá unele certe și neînțelegerĭ ce au esistatŭ în trecutŭ. Trecutulŭ „Gazetei“ aparține istoriei și istoria își va dá veridictulŭ asupra lui. In cestiunea de față nu este însĕ vorba de trecutŭ, ci de tristulŭ și durerosulŭ presentŭ și nu este vorba de aceea cum s'a purtatŭ în trecutŭ „Gazeta“, ci de aceea cum se pórtă adĭ „Telegrafulŭ“ din Sibiiu, care, după destinațiunea, ce i-a dat'o neuitatulŭ ei fundatorŭ și întemeiătorŭ alŭ autonomiei bisericei române greco-orientale, ar trebui sĕ se ocupe de apĕrararea intereselorŭ bisericei, ear nu de specularea acțiilorŭ consorțiului frățietății inauguratŭ sub patronatulu dușmanilorŭ libertății nóstre bisericescĭ și naționale.

Hic Rhodus, hic salta! cinstite „Telegrafŭ“, Inaintea nóstră nu póte fi Românŭ adevĕratŭ și onestŭ acela, care nu doresce din inimă prosperarea bisericei române fără deosebire de confesiune. Apucăturĭ mefistofelice de a aprinde earașĭ vechile certe din trecutŭ nu mai potŭ avé adĭ trecere înaintea Românilorŭ binesĕmțitorĭ. Décă „Telegrafulŭ“ are de gândŭ de a duce la têrgŭ acuma vr'unŭ restŭ de marfă mucedită si afumată de acésta din trecutŭ îi dicemŭ de cu vreme, ca sĕ scie la ce are se se aștepte: „Kein Gheșeft!“ Nu cumpĕrămŭ mucigaiu vechiŭ și potcóve de cai morțĭ!

Ațĭ înțelesŭ cinstițĭ confrațĭ?

Kein Gheșeft!

„Moda cea mai nouă politică.“

(Continuare.)

„Unde o sĕ ajungemŭ atuncĭ cu interesulŭ maghiarŭ, cu *maghiarisarea*, cu *idea de statŭ*? *Ce reversiune o sĕ sufere* atuncĭ politica maghiară? de căderea liberalismului și a democrației nicĭ că mai vorbimŭ. Ceea ce noi amŭ edificatŭ într'unŭ decenin și jumetate, ba chiarŭ în ceștĭ din urmă cincĭ-decĭ de anĭ, s'ar preface în ruine. Edificiile laterale cele nouĕ și vechile columne ale ideei de statŭ maghiarŭ s'ar dărâmá. Și politica esternă? Ungaria, sfâșiată, slăbită, ruinată prin cérta dintre partide și dintre naționalitățĭ, s'ar consumá în lupta decisivă. E adevĕratŭ, că Ungaria stă cu Austria în alianță politică, cu Germania în alianță politică și militară. Dér certurile naționalităților au slăbitŭ asemenea și pe Austria. Unŭ lungŭ șirŭ de resbóie în contra slavismului, ca ordinióră în contra Turcilorŭ, aștéptă pe monarchia nóstră. În aceste resbóie trebue sĕ fie punctulŭ de greutate, alŭ monarchiei în Ungaria, pentru ca victoria sĕ fie asigurată. Numai entusiasmulŭ și geniulŭ militarŭ alŭ națiunei maghiare póte îmbrânci pe colosulŭ nordicŭ. Ce-o sĕ urmeze, décă Ungaria, în urma încurcăturilorŭ ei interne, va cădé sub nivoulŭ Austriei? Ce e dreptŭ Germania este alăturea cu ea; déră pentru Germania noi numai atuncĭ suntemŭ aliațĭ prețioșĭ, cândŭ vomŭ fi tarĭ. Bismarck nu s'a aliatŭ cu noi din filantropiă, ca sabia germană sĕ ne apere în neputința nóstră. Față cu Francesii elŭ avea sĕ alégă între noi și între Rusia. Elŭ ne-a alesŭ pe noi, pentru că ne ținŭ de mai tarĭ. Déră décă s'ar dovedi, că Rusia este unŭ aliatŭ mai puternicŭ, Germania se va aliá cu dênsa; s'ar întórce așadéră la tradițiunile ei istorice. Cine o sĕ ne apere, cândŭ duoĕ masse colosale, cu carĭ noi stămŭ în nemijlocită atingere, se vorŭ prăvălí asupra nóstră? Numai cu greutatea lorŭ ne-orŭ strivi. Noi amŭ fi unŭ obiectŭ de pradă și de împărțire. . . .

„Slavismulŭ, luândŭ afară pe Slavii austriacĭ si pe Croațĭ, nu se mișcă acuma. Însĕ elŭ numai câtŭ se odihnesce; elŭ numai câtŭ stă pititŭ, pentru ca apoi sĕ sară cu atâta mai departe. Rusia se organiséză, îșĭ aranjază financele, spre a realisá visulŭ lui Fadeiev: o jumătate de milionŭ cavaleriă și o armată de duoĕ milióne. Ea are ómenĭ destui în imperiulu sĕu celŭ de 80 de milióne; numai banii i-au lipsitŭ până acuma. Și resursele Rusiei sunt nesecavere; numai prăpăstia corupțiunii este mai adêncă de câtŭ resursele. Décă Rusia va sci sĕ astupe prăpastia corupțiunii și sĕ deschidă resursele, va deveni o putere formidabilă. Puterea nihilismului nu trebue pré multŭ tacsată, ea nu va apĕrá Europa occidentulŭ. Décă Rusia va sci sĕ se organiseze, va deveni o putere mai formidabilă, decâtŭ Turcii în perióda splendórei lorŭ. Și noi óre în fața acesteia sĕ punemu o Ungariă subminată prin cérta de partide și sguduită în puterea s'a internă? *Mohacĭulŭ slavicŭ* ar fi mai desastruosŭ de câtŭ a fostŭ celŭ turcescŭ. Sĕ nu crédă nimenĭ, că turburările interne, complicate cu luptele naționalităților, n'ar puté sĕ ne paraliseze. Croația a fostŭ acum de curêndu în reșcólă formală. Dincolo de Dunare póte sĕ isbucnéscă o rescólă armată, décă Croații vorŭ ascultá de radicalii maghiarofagĭ. Naționalitățile de dincóce de Drava nu se mișcă acuma, căcĭ sêmtŭ apĕsarea unei mânĭ puternice și ținŭ statulŭ maghiarŭ de tare și de solidŭ. Ba chiarŭ și pentru că patriotismulŭ — și acésta este fórte îmbucurătorŭ — face progrese între naționalitățĭ. Acum

avemŭ érășĭ Românĭ și Sêrbĭ patrioțĭ; Slovacĭ am avutŭ totdéuna. Ba credemŭ, că maioritatea naționalitățilorŭ nóstre este fidelă, compusă din adevĕrațĭ fii ai patriei maghiare. Agitătorii însĕ potŭ folosi cu succesŭ încurcăturile interne. Și ce-o sĕ fie, décă agitațiunea dacoromână și panslavistă se va aruncá asupra statului maghiarŭ desbinatŭ? Rassa maghiara formézá numai în 29 de comitate séu județe (nu orașe) maioritatea absolută; pe cândŭ naționalitatea română singură formézá maioritatea absolută în 19 comitate, în patru ca trece preste 90, în trei preste 80 de procente. Naționalitatea slovacă formézá în 9 comitate maioritatea și în patru (Árva, Liptau, Trencinŭ și Sohl) se apropiă de 100 procente. Cu alte cuvinte: naționalitatea română și slovacă ocupă laolaltă unu teritoriu egalŭ cu acela, ce-lŭ ocupă rassa specifică maghiară. Și totŭ mai remâne naționalitatea ruténă, care formézá în trei comitate maioritatea absolută. In alte 12 comitate nu este nici-o naționalitate în maioritate absolută și rassa maghiară se află în minoritate relativă. In contra pericululului, ce zace în aceste cifre, nicĭ-o împărțire a cercurilorŭ electorale nu oferă siguranță, décă odată agitătorii vorŭ puté sumuțá massele cele marĭ ale naționalităților în contra statului maghiarŭ slăbitŭ. Rassa maghiară în unire cu orașele și cu germanismulŭ ar puté asigurá maghiarismului chiarŭ și într'unŭ timpŭ așa de criticŭ o însemnată maioritate parlamentară. Așa nu-o va păți ca germanismulŭ austriacŭ. Dér câtŭ de lesne ar puté 80 séu chiarŭ și numai 50 de deputațĭ ai naționalităților întórce echilibrulu partidelorŭ, ba chiarŭ alŭ parlamentarismului maghiarŭ cu susulŭ în josŭ! Și cum ar nimici frecările naționalităților soliditatea, ba chiarŭ facultatea de apĕrare a țĕrii! Cugetulŭ la viitorulŭ țĕrii sĕ oprésca pe fiecare dela unŭ pasŭ așa de desastruosŭ, care ar puté împinge Ungaria în prăpastia încurcăturilorŭ interne."

(Va urmá.)

Din comitatulŭ Făgărașului.

D-nu advocatŭ Ioanŭ Roman din Făgărașŭ ne trămite unŭ respunsŭ la corespondența din Făgărașŭ aparută în Nr. 10 alŭ fóiei nóstre, provocându-ne în numele sĕu și alŭ d-lorŭ: advocatŭ Duvlea și vicariu Micu, ca se-lŭ publicămŭ fără nicĭ-o schimbare. Cu tóte că tonulŭ observatŭ în corespondență este contrarŭ spiritului, în care este redigétŭ diarulŭ nostru o publicămu pentru ca sĕ dovedimŭ din nou, că suntemŭ imparțiali față de orĭ și ce cestiune, cu atâtŭ mai vêrtosŭ față de cestiunile vitale naționale, cum e aceea, despre care se tractézá în casulŭ presentŭ. Étă corespondența:

Făgărașŭ 9 Februariu 1884.

Deși e unŭ adevĕrŭ necontestabilŭ și recunoscutŭ atâtŭ de diaristica română câtŭ și de cea maghiară (vedĭ „Pesti Napló", „Egyet." „Ellenzék", „Nemere") că alegerile municipale în Comitatulu Făgărașului au eșitŭ în favórea Românilorŭ, că ei au seceratŭ o învingere între grelele împrejurărĭ, în care se află națiunea nóstră în dilele acestea, căcĭ în totŭ cuprinsulŭ Transilvaniei și Ungariei nu esistă nicĭ unŭ comitatu, unde Românii sĕ fie în oficii atâtŭ de bine representațĭ ca în comitatulŭ Făgărașului deși sunt mai multe comitate cu majoritățĭ române tocmai atâtŭ de precumpănitóre, și c'unŭ numĕrŭ cu multŭ mai mare de bărbațĭ inteligențĭ; cu tóte acestea scriitorulŭ corespondenții din Nr. 10 alŭ „Gazetei Transilvaniei" cam post festa înfațóșézá situațiune comitatului de „nefastă și fatală pentru a seduce publiculu românŭ, denaturézá faptele, ba nu se sfiesce a suspiționá pe aceia, carĭ au lucratŭ și lucră neîncetatŭ cu totŭ zelulŭ pentru binele poporului românŭ din comitatu.

Astfeliu cu permisiunea Domnii Tale, Domnule redactorŭ, voimŭ a reflectá pe scurtŭ la corespondența amintita pentru a restabili adevĕrulŭ. Nu voimŭ a ne face apĕrătoriulu nimenui, nicĭ nu ne vomŭ folosi de suspiționări, nicĭ de laude góle, ci vomŭ rĕmâné pre lângă fapte positive.

Comisiunea de 5 alésă pentru conducerea alegerilorŭ a lucratŭ cu totŭ zelulŭ luptându-se cu tóte armele posibile în contra unorŭ împrejurărĭ anormale, în care ne aflămŭ, ceea ce se dovedesce prin aceea, că adunarea alegĕtorilorŭ români le-a votatŭ mulțumită cu unanimitate. E unŭ neadevĕrŭ grosolanŭ, afirmarea, că numai D. D. Micu, Duvlea și Romanŭ au închăiatŭ pactulŭ, și că ceilalțĭ doi membri din comisiune B. Stanciu și N. Chiorniță nimicŭ nu au sciutŭ de acestŭ pactŭ. Adevĕrulŭ e, că în preséra de 18 Decembre comisiunea de 5 a primitŭ unanimu condițiunile învoirii și că toțĭ 5 membri erau de față în adunarea din acea séră, și că președintele a referatu în numele întregei comis. de 5. Adevĕrulŭ e — deși nu place — scriitorului coresp., că adunarea alegĕtorilorŭ după seriόse desbateri a primitŭ cu unanimitate învoirea, și fiecare s'a obligatŭ sub cuvêntŭ de onóre a lucrá pentru esecutarea ei.

Așadéră unŭ neadevĕru grosolanŭ e, cândŭ scriitorulŭ coresp. nu se sfiesce a aruncá cu tină în fața D. D. Micŭ, Duvlea și Romanŭ imputându-le, ca și cândŭ ei ar fi facutŭ tóte de capulu lorŭ fără consĕmțemêntulŭ alegĕtorilorŭ — pre cândŭ adevĕrulu e tocmai contrariulŭ.

Scriitoriulŭ corespondenței — unu tinĕrŭ, căruia i se vede încă tina după urechi, care nu și-a făcutŭ nicĭ esamenile — prin urmare fără a meritá ocupă unŭ postŭ principalŭ — încă a fostŭ presentŭ în adunarea, unde s'a dispusŭ de mijlóce bănescĭ pentru spesele de călătoriă a alegĕtorilorŭ mai sĕracĭ, elŭ încă și-a datŭ cuvêntulŭ de onóre, că nu se va dá nimicŭ în publicŭ ci va remĕné totulŭ reservatŭ în cerculŭ confidențialŭ alŭ alegĕtorilorŭ, cum facŭ tóte partidele politice din lume. Cu tóte acestea nu se rușinézá a trîmbița în publicŭ, ca și cum Românii, numai cu ajutoriulŭ acelorŭ 200 fl. au fostŭ în stare sĕ se adune la congregațiunea din 19 Decembre. E acéstă purtare de omŭ onestŭ? e acéstă faptă românéscă? Nu Dle corespondentŭ! acésta e o însultă asupra acelora, carĭ ți-au datŭ pânea, ce nu o merițĭ!

Dta dicĭ că — cei 3 Domnĭ pe carĭ îi numescĭ nu sciu din a cui însărcinare „conducĕtorĭ", la care rolă ei, după cum de comunŭ se scie, n'au aspiratŭ nicĭ o dată — n'au avutŭ înaintea ochilorŭ lorŭ interesele generale, ci lupta lorŭ a fostŭ restrînsă la persóne particulare rudite și amice ș. a." Aci rĕu s'a încurcatŭ logica corespondentului nostru.

Candidațiunea funcționarilorŭ — n'a făcutŭ-o nicĭ n'a putut'o face cei 3 „conducĕtorĭ" nici nu au alesŭ ei funcționarii, prin urmare n'au pututŭ alege nicĭ pe rudele séu amicii lorŭ? Acéstă afirmare a corespondentului nostru dovedesce, că-i lipsesce totŭ simțulŭ de dreptate și chiarŭ sîmțulŭ de onóre (?!! Red. G. T.) și îlŭ provocămu sĕ numéscă pe rudele și amicii aceia, carĭ fură aleșĭ de cei 3 séu și numai la înfluințarea lorŭ. Între toțĭ funcționarii aleșĭ nicĭ unulŭ unicŭ nu este înruditŭ cu unulŭ séu altulŭ dintre aceia 3 „conducĕtorĭ . ." Amicĭ!! Care dintre funcționarii aleși afară de Dta Dle scriitorŭ! nu este amiculŭ celorŭ 3 „conducĕtori"?

Dta ți-ai pusŭ în capŭ a conturbá acéstă amicițiă! déră nu-țĭ va succede, deși voesci a face unŭ bunŭ serviciu contrarilorŭ noștri. Dta dicĭ, că avemŭ majoritate în adunarea municipală adeca 79 Românĭ față de 75 Neromânĭ, majoritate de 4. Déră ai uitatŭ, că Dta eștĭ unulŭ dintre aceia, carĭ nu ține la majoritatea Românilorŭ! În adunarea din 29 Novembre cândŭ era la ordinea dilei ficsarea dilei de alegere pe 29 — ce-o cereau Românii ca sĕ aibă timpŭ de pregătiri. Dta ai votatŭ cu Ungurii contra Românilorŭ și numai cu votulŭ Dtale și altorŭ 3 Românĭ, carĭ ți-au urmatŭ a cădutŭ propunerea Românilorŭ.

Cândŭ erá la tapetŭ cumpĕrarea unei grădinĭ pentru a edificá casa comitatensă, totŭ D-ta cu câțĭ-va de pănura D-tale dintre Românĭ, ațĭ votatŭ contra majoritățiĭ Românilorŭ, și comitatulŭ a trebuitŭ sĕ cumpere dela părintele Pánczel o grădină cu 5500 fl. care nu e vrednică nicĭ 2000 fl. D-ta fugĭ ca iepurele cândŭ au Românii lipsă sĕ facĭ cea mai mică opozițiune Ungurilorŭ orĭ comitelui și eștĭ Românŭ mare numai cândŭ te pui sĕ înnegrescĭ pe conaționalii D-tale, carĭ lucră câtŭ proștii pentru binele naționalŭ.

Acum urmézá coróna minciunilorŭ. Scriitorulu coresp. dice: că prin pactulŭ măiestritŭ între Românĭ și Maghiarĭ avemŭ în centru 8 Maghiarĭ și 7 Românĭ, éră în județŭ 5 Românĭ și 5 Ungurĭ. Se vedemŭ în faptă, cum stămŭ. In centru avemŭ Românĭ: Vicecomite, notariu primariu, protofisicŭ 1 vice-notariu, revisorulŭ, și în urmă demisionândŭ protofiscalulŭ alesŭ Kapoasányi și urmașulŭ lui de nou numitŭ încă e românŭ. Așadéră în centru tóte posturile afară de uniculŭ oficialŭ, vice-notarŭ, sunt în mâna Românilorŭ! La administrațiunea esternă între patru pretorĭ avémŭ înainte de alegere numai 1 Românŭ și 3 Ungurĭ. In urma alegerei și a pactului avemŭ adĭ între 4 pretorĭ 3 Români. Apostrofămŭ, că, in urma pactului, pentru pretorĭ s'a primitŭ condițiunea ca alegerea se fie cu totulŭ liberă, ce încă este unŭ câștigŭ sub sistema de adĭ; adecă la preturile din Branŭ, Șercaia și Arpașulŭ inferiorŭ, numai la pretura din Făgărașu e Ungurŭ. La scaunulŭ și la cassa orfanală sunt cu toțĭ 5 funcționarĭ aleșĭ dintre carĭ 3 Românĭ și 2 Ungurĭ.

Decĭ reasumămŭ: în centru la administrațiune între 7 funcționarĭ aleșĭ sunt 6 Românĭ și 1 Ungurŭ la scaunulŭ și cassa orfanale și la administrațiune în comitatŭ între 9, 6 Românĭ și 3 Ungurĭ. Reutăciosulŭ nostru scriitoriu pentru a seduce opiniunea publică ia refugiu la minciună și numĕră până și pe servitorii ungurĭ numai sĕ facă a crede pe cineva, că deu pactulŭ a fost „funestŭ și fatalŭ." Adevĕratulŭ motivŭ alŭ minciuniloaŭ sale e înse, că a avutŭ gustulŭ a ajunge celŭ puținŭ notarŭ primarŭ déca nu vice-comite, acésta însĕ nu ia succesŭ. De aicĭ tótă superarea și torentulŭ de minciunĭ ce a îndrugatŭ.

Corespondintele numesce pe d. Micŭ, Romanŭ Duvlea „parvenițĭ" adecă străinĭ trașĭ-inpinșĭ, bunăóră cum sunt și Jidanii venițĭ din Galiția, carĭ sunt lipitórele satelorŭ.

Lăsămŭ în judecată onorabilului publicŭ se prețuiéscă décă s'a mai vĕdutŭ într'unŭ diarŭ românu naționalŭ o batjocură mai mare contra unorŭ persóne cunoscute carî de preste 20 anĭ luptă în fruntea poporului în comitatulŭ Făgărașului, **nicĭ-odată pentru sine,** ci totŭ numai pentru interesulŭ publicŭ — și naționalŭ! (?!)

In locŭ de a fi animațĭ în lupta continuă se vedŭ batjocurițĭ pentru zelulŭ lorŭ, și în adeverŭ, că **trebue se fie cineva smintitŭ, ca între astfeliŭ de împrejnrărĭ sĕ se mai espună cineva pentru causa națională,** décă celŭ mai nătărău, eșitŭ erĭ din școlĭ, décă nu ajunge îndată la postŭ cardinalŭ, cu ajutorulŭ diaristicei nóstre te face trădătorŭ neconsiderândŭ faptele și trecutulŭ ómenilorŭ.

Dechiarŭ înse, că acesta e cuventulŭ nostru din urmă și nu avemŭ gustŭ a ne demite la nicĭ o polemică mai departe.

Stamŭ la îndoiélă sĕ publicămŭ corespondința de mai susŭ ori se-o retrămitemŭ pentru ca sĕ se modifice, și personalitățile și atacurile cari nu se țînŭ de obiectŭ sĕ se elimineze. Intr'aceea înse amŭ fostŭ provocați din nou printr'o telegramă subscrisă de domnii: Roman, Duvlea și Micu ca se publicămŭ numitulŭ respunsŭ și în urma acesteia ne-amŭ hotărîtŭ a'lŭ publica fără de nicĭ-o modificare, căcĭ este fórte caracteristicŭ; l'amŭ fi lăsatŭ bucurosŭ numai la aprețuirea cetitoriului imparțialŭ, décă unele pasage dintr'însulŭ, ce ne privescŭ directŭ, nu ne-ar silí de-a ne aperá.

Inainte de tóte declarămŭ, că corespondentulŭ nostru Făgărășanŭ din nr. 10 nu e nicidecum acelŭ individŭ, asupra căruia își vérsă foculŭ autorulŭ corespondinții de mai susŭ, încercându-se într'unŭ modŭ ciudatŭ a-i descrie persóna; noi îlŭ cŭnóscemu ca p'unŭ omŭ de caracterŭ integru, care nu póte se nutréscă nisce intențiunĭ rele, ca cele ce i se atribue. Amŭ publicatŭ corespondența din nr. 10 mai ântâiŭ pentru că a tractatŭ cestiunea pactului în modŭ obiectivŭ, basândŭ-se pe opiniunea diarului guvernamentalŭ „Magyar Polgar" precum și pe nisce date, pentru a cărorŭ esactitate are se respundă numai d-lŭ corespondentŭ și suntemŭ convinșĭ, că acésta o va și face; apoi pentru că aveamŭ totodată din altă parte informațiunĭ sigure, că după alegerile municipale din urmă situațiunea în județulŭ Făgărașului s'a schimbatŭ în defavórea causei nóstre naționale.

Așa de esemplŭ amŭ aflatŭ, că faimosulu Nagy Sándor, care în urma pactului a fostŭ alesŭ de președinte alŭ oficiului orfanalŭ, a ordonatŭ ca de aci încolo sĕ se scrie numai ungeresce la acestŭ oficiu. Corespondința cu oficiele din județŭ, care se purtá păn'acum în limba română se pórtă adĭ unguresce. Decretele de tutoriă și instrucțiunile, cari până acum se estrădaŭ în limba română, astădĭ iesŭ în limba maghiară. Unŭ asesorŭ, care a făcutŭ ca mai înainte concepte în limba română, conformŭ articlului de lege 44 din 1868, a fostŭ trasŭ la respundere din partea prefectului, pîrîtŭ fiindŭ de Nagy Sándor, și i s'a poruncitŭ a scrie numai și numai unguresce. In fine tóte corespondențele ce le-amŭ primitŭ dela diferite persóne de frunte din județulŭ Făgărașului au constatatŭ, că pactulŭ s'a încheiatŭ cu-o pierdere fórte sêmțitóre pentru Românĭ. Încă așa unŭ pactŭ și vomŭ fi pierduțĭ", a esclamatŭ unulŭ din numiții corespondenți.

Insinuația cutezătóre, că organulŭ nostru „ar ajutorá pe unii nătărăi abia eșițĭ din școlă" ca sĕ pótă calumniá și insultá persóne fruntașe și cunoscute, o respingemŭ cu indignare. In corespondința din nr. 10 se descriu fapte, — bine orĭ reu, esactŭ orĭ neesactŭ — dér nu se insultă nicĭ o persónă cu nicĭ unŭ cuvêntŭ.

Corespondentulŭ nostru a dlisŭ, ce e dreptŭ la fine că dênsulŭ, pentru persóna sa, „s'a convinsŭ că judeţulŭ Făgăraşului este adĭ condusŭ de nisce parveniţĭ", dér n'a numitŭ persóne, nicĭ n'a arătatŭ în corespondenţa sa pe aceia, carĭ conducŭ adĭ judeţulŭ şi décă domnii numiţi mai susŭ declară ei înşişi, că n'au aspiratŭ nicĭodată la rolulŭ de conducêtorĭ, atuncĭ cu atâtŭ mai vêrtosŭ aserţiunea aceea nu-ĭ póte priví. Cuvêntulŭ „parveniţĭ", pe care corespondenţa de mai susŭ îlŭ înţelege cu totulŭ falsŭ, nu învólvă dér pentru nimenea o batjocură, cu atâtŭ mai puţinŭ o insultă. Şi apoi cine a mai vedutŭ ca unŭ organŭ de publicitate se fiă responsabilŭ pentru fiăcare cuvêntŭ, celŭ alegŭ din întêmplare corespondenţii sei?

In fine o mică deslușire. Cu durere amŭ cetitŭ în corespondenţa de mai susŭ espresiunĭ ca aceste: „carĭ lucră câtŭ proştii pentru binele naţionalŭ" şi mai la urmă: „că trebue se fie cineva smintitŭ ca între astfelŭ de împrejurărĭ se se mai espună pentru causa naţională." — Va se dlică naţionalismŭ condiţiunatŭ, numai „până va placé Mariei Sale?" Se ne ierte domnii din cestiune, dér noi credemŭ că causa naţională mai multŭ se compromite decâtŭ se promovéză printr'unŭ asemenea naţionalismŭ cu terminŭ de anunţare (auf Kündigung).

Noi nu scimŭ, ca domnii de mai susŭ sĕ se fi e s p u s ŭ vr'odată pentru causa naţională şi se fi riscatŭ ceva în favórea ei, dér îi asigurămŭ, că mai bine ar fi de o sută de orĭ ca se se retragă cu totulŭ în vieaţa privată şi se facă studii de economiă politică, décă „unŭ nătărău eşitŭ erĭ din scóle" póte prin nisce atacurĭ „nefundate", sĕ-i facă sĕ părăséscă causa naţională. Câtŭ pentru părintele vicarŭ Micŭ, d-sale, păna ce stă în serviciulŭ bisericei, nicĭ nu-i este iertatŭ, a se retrage dela postulŭ şi chiamarea sa, fie câtŭ de multŭ atacatŭ, de aceea ne mirămŭ cum d-sa a pututŭ aderá la pasagele citate ale respunsului de mai susŭ!

D i v e r s e.

(Archiducele Rudolfŭ şi princesa Stefania) vorŭ întreprinde în curêndŭ o călătoria în Orientŭ. Programa calătoriei se stabilesce tocmai acum. E ca şi hotăritŭ, dlice „N. fr. Presse", că părechia princiară va face visite nu numai Sultanului, ci şi curţilorŭ în B u c u r e s c ĭ şi B e l g r a d. Mai întâiŭ se vorbia că principele de coróna va merge întâiŭ, spre a observá eticheta strictă, la Constantinopolŭ, dér în punctulŭ acesta s'a schimbatŭ programa. Părechia princiară cu suita sa va plecá aşadér pe la mijloculŭ lui Aprile spre Semlinŭ şi de acolo la Belgradŭ. Dela Belgradŭ înalţii călătorĭ vorŭ merge cu vaporulŭ societăţii de navigaţiune dunărene la Rusciucŭ şi apoi preste Varna la Constantinopolŭ. La reîntórcere părechia princiară va face o escursiune dela Rusciucŭ la Bucurescĭ spre a visitá curtea regală română şi se va reîntórce cu drumulŭ de ferŭ directŭ la Viena.

(Invitare.) A d u n a r e a g e n e r a l ă pro 1883 a R e u n i u n i i r o m â n e d e g i m n a s t i c ă şi c â n t ă r ĭ nu s'a pututŭ ţîné la 10 Faurŭ a. c. din lipsa de membri în numĕrulŭ cerutŭ de statute. De aceea se convócă de nouĕ pe **Dumінecă în 12/24 Faurŭ a. c.** la 3 óre postm. în sala de desemnŭ a gimnasiului românŭ cu acelŭ adausŭ, că cu acéstă ocasiune — în înţelesulŭ statutelorŭ — adunarea va luá concluse cu atâţĭ membri, câţĭ vorŭ fi presenţĭ. Ve rogămŭ sĕ luaţĭ parte! Braşovŭ în 17/5 Faurŭ 1884. Iuonŭ L e n g e r u, preşedinte. Dr. Iuonŭ B o z o c e a n u, secretarŭ.

(Academiă pentru literatura, ritorica şi musica bisericéscă în seminariulŭ gr. or. din Cernăuţĭ.) Cetimŭ în „Candela": Spre a deşteptá, a înviosá şi a întărí simţulŭ şi zelulŭ tineretului clericalŭ pentru interesele sciintifice şi morale ale sântei nóstre biserice ortodoxe şi mai cu sémă ale Archidiecesei nóstre bucovinene, I. P. Sa Archipăstoriulŭ nostru, îngrijitŭ de viitoriulŭ bisericei, a bine-voitŭ a convocá o comisiune compusă din P. T. părinţĭ profesorĭ: Euseviu Popovicĭ, Isidoru Onciulŭ şi Isidorŭ Vorobchievicĭ, din părinţii seminarialĭ: Dr. Ironimŭ Topala, Mihailŭ Drăcinschi, Dr. Emilianŭ Voiuţchi şi Dr. Oreste Popesculŭ şi din 10 alumnĭ seminarialĭ, ca sĕ delibereze unŭ statutŭ corespundĕtoriŭ pentru activarea unei academie ortodoxe pentru literatura, ritorica şi musica bisericéscă în Seminariulŭ clericalŭ de aicĭ şi sĕ-lŭ supuie consistoriului spre aprobare. Comisiunea respectivă s'a constituitŭ în 4/16 Ianuariu a. c. şi şi-a alesŭ de preşedinte pe P. ven. Sa părintele profesorŭ Euseviu Popovicĭ, de vicepreşedinte pe Cuvioşia Sa părintele rectoru seminarialu Dr. Ironimŭ Topala, éră de notariu pe alumnulŭ seminarialŭ şi auditoriulŭ de teologiă din anulŭ alŭ IV., lectorulŭ Stefanŭ Săghinŭ şi, alegêndŭ unŭ comitetŭ de 7 membri, l-a însărcinatŭ cu deliberarea statutului menţionatŭ. Înrĕgestrămŭ aicĭ cu mare bucuriă acésta scire şi sălutămŭ cu deplină mulţămită şi satisfacţiune iniţiativa I. Présânţei Sale la înfiinţarea acestui aginte de sciinţă şi de arte.

(Necrologŭ.) În 15/27 Ianuariu a. c. se mută la cele eterne O t o n e b a r o n ŭ d e **Petrino** în etate de 50 de anĭ. Repausatulŭ, bărbatŭ de adêncă sciinţă şi alésă cultură, şi-a căştigatŭ în funcţiunile publice, ce le-a ocupatŭ aprópe de 30 de anĭ, multe şi însemnate merite. Născutŭ la a. 1834 în Văscăuţĭ, se ocupà din juneţă cu mare predilecţiune de ameliorarea stării agronomice a ţĕrei, careia şi-a dedicatŭ apoi tótă activitatea, sciinţa şi esperiinţa, ce şi-o adunase în ţĕrĭ străine. Tóte instituţiunile şi societăţile de natura acésta din ţéra nóstră, precum şi scóla agronomică de aicĭ îi mulţămescŭ şi lui prosperarea séu înfiinţarea lorŭ, de aceea şi fŭ denumitŭ, după-ce a funcţionatŭ mai unŭ deceniu ca membru administrativŭ în comitetulŭ pentru zidirea monumentală a reşedinţei archiepiscopale de aicĭ, de consiliariu dominialŭ la Direcţiunea c. r. pentru bunurile fondului relegiunariu, în care posiţiune adause cu activitatea-i neobosită de totŭ multŭ la ameliorarea stării financiare şi la productivitatea de faţă a moşielorŭ fondului relegionariu. Înaltŭ Présânţia Sa onorà aceste merite nepreţuivere ale scumpului defunctŭ, carele ca patronŭ bisericescŭ construise nu de multŭ o biserică în comuna Samuşenĭ, în modŭ deosebitŭ, oficiândŭ în persónă cu asistinţă numerósă la înmormêntarea lui din 17/24 Ianuariu a. c. şi petrecêndŭ osemintele lui până la loculŭ de rĕpausŭ în cimitirulŭ comunalŭ de aicĭ. Mulţimea cununelorŭ depuse pe raclă câtŭ şi mulţimea condolinţilorŭ destinşĭ cu preşedintele ţĕrei baronulŭ Alesani în frunte, carii participară la înmormêntarea lui, documentară îndestulŭ, ce stimă şi védlă a avutŭ în tóte clasele societăţii. La mormêntŭ rostí cuvêntulŭ cu îndatinatele ertăciunĭ protopresbiterulŭ titularŭ şi parochulŭ localŭ Précucernicia Sa părintele Leonŭ Popesculŭ.

(La mormêntulŭ luĭ Vasile Paapa) a pronunţatŭ între alţii şi preşedintele societăţii pentru învăţătura poporului românŭ, generalulŭ Florescu unŭ discursŭ dlicêndŭ: „Tristă şi multŭ durerósă e perderea acelorŭ ómenĭ carĭ, din nefericire, se ducŭ treptatŭ dintre noi şi cu o pré regretată repedlciune! ómenĭ de inimă şi de caracterŭ cum a fostŭ Vasile Paapa. N'a trecutŭ unŭ anŭ, de cândŭ Vasile Paapa îmi vorbia cu o căldură menită a ne deşteptá din apatia, în care părenŭ dispuşĭ a cădé; îmi vorbia de scólă ca de singurulŭ mijlocŭ prin care sĕ se pótă asigurá viitorulŭ patriei nóstre. Sciţĭ, ce a făcutŭ Vasile Paapa pentru învĕţătura sătenilorŭ de pe proprietăţile sale; cunósceţĭ creaţiunea scólei de meserii, pe care a dotat'o cu atâta generositate. Elŭ şi la ultima sa resuflare, n'a uitatŭ, că cheia bolţii sunt învĕţătorii cei bunĭ, carĭ, pe lângă instrucţiune, sĕ pótă redicá nivelulŭ moralŭ alŭ poporului, înspirându-i iubirea de Dumnedleu şi de patriă. Elŭ a fost unulŭ din membrii cei mai activi şi mai generoşĭ ai societăţii pentru învĕţătura poporului nostru, şi n'a uitat'o în ultimulŭ momentŭ alŭ vieţei sale. Iubire şi recunoscinţă dér lui Vasile Paapa, pe alŭ cărui mormêntŭ n'aveţĭ nevoie d'a înscrie unŭ nume, ci simplu cuvintele: „Omulŭ de bine".

(Programa congresului economicŭ) dela Iaşi, care a obţinutŭ sufragiulŭ întregei naţiuni şi a întregei prese române, a începutŭ, dlice „Curier. Fin." a formá obiectulŭ discuţiunilorŭ şi a celorŭ mai însemnate dliare austriace şi germane. Trebue de asemenea sĕ constatămŭ, că la noi în midlloculŭ unanimelorŭ aprobărĭ ce acestŭ programŭ a găsitŭ în tóte dliarele române fără distincţiune de colóre şi de partitŭ, o singură voce discordantă s'a ridicatŭ, şi acésta numai din partea lui „Bucarester Tagblatt", dliarŭ austro-ungarŭ redactatŭ în România, care s'a încercatŭ a priví şi a judecá lucrulŭ după interesele austro-ungare ér nu după interesele române.

(Hymen.) Dumineca trecută şi-au serbatŭ cununia d-nu Dr. I o a n ŭ C l o a j e cu d-şióra M a r i a S t ă n e s c u.

(O cetate antică în Dobrogea.) Sub titlulŭ acesta publică Revista corpului didacticŭ ruralŭ din judeţulŭ Tulcea, care apare în Tulcea de curêndŭ, următórea notiţă: In apropierea comunei Satulŭ-nou din plasa Măcinŭ judeţulŭ Tulcea se află ruinele unei cetăţĭ antice, carĭ ruinĭ după posiţia strategică ce le încungióră, atragŭ atenţiunea tuturorŭ călĕtorilorŭ. După observaţiunile ce amŭ pututŭ face precum şi a înformaţiunilorŭ ce amŭ pututŭ obţiné, constatŭ, că aceste ruinĭ sunt unŭ suvenirŭ scumpŭ rĕmasŭ dela strămoşii noştri Romanĭ, ceea ce ne probéză monedele găsite în fosta cetate, cu înscripţiunea „A d r i a n ŭ" în litere latine. Spre nordŭ dela acésta sĕ potŭ observá rĕmăşitele unei şosele, ce sĕ intinde trecêndŭ „I a c o b ŭ D e a l u l ŭ" căutândŭ a se legá cu cetatea „Trosmis" câmpulŭ leguinilorŭ III şi VIII dela Iglita. In mersulŭ acestei şosele mai alesŭ la urcarea „I a c o b ŭ D e a l u l u i" sĕ vede unŭ punctŭ înaltŭ făcutŭ de ómenĭ (probabilŭ unŭ observatorŭ), care predomină romanticele şesurĭ, ce cadŭ spre nordŭ şi ostŭ de muntele „Iacobŭ". Nu se póte sci, care a fost numirea acestei cetăţĭ antice, căcĭ nu s'a găsitŭ de câtŭ monede cu diferite înscripţiunĭ nedescifrabile.

Numere complete dela începutulŭ anului sĕ mai află.

Editorŭ: **Iacobŭ Mureşianu.**
Redactorŭ responsabilŭ: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Tipografia: **Ioanŭ Gött şi fiiŭ Henricŭ.**